

OBSAH

Výchova dítěte z hlediska duchovní vědy

Výchova dítěte z hlediska duchovní vědy	11
---	----

Potřeba reforem a úkoly duchovní vědy. Bytostné články člověka: fyzické tělo, étherné tělo, astrální tělo, já; duchovní já, životní duch, duchovní člověk; duše pocitová, duše rozumová, duše vědomá. Trojí zrození člověka. Vývoj dítěte v sedmi-letém rytmu a vztah dítěte k jeho okolí v prvních třech sedmi-letích. Metodické a didaktické pokyny pro rodiče i učitele. O používání duševních sil myšlení, cítění a chtění.

Několik poznámek k doplnění výkladu	39
---	----

Metodika vyučování a životní podmínky výchovy

<i>První přednáška, Stuttgart 8. dubna 1924</i>	45
---	----

Charakteristické znaky novější kultury: experimenty s vnějšími jevy a vzdalování se člověka člověku. – Členění člověka na tělo, duši a ducha jako základ nauky o člověku podle anthroposofické duchovní vědy. O spolupůsobení duše učitele s duší dítěte. O potřebě toho, aby vychovatel neměl na zřeteli pouze malý úsek života, nýbrž celý lidský pozemský život. Základní poznatky o souvislosti neukázněného temperamentu učitelova s tělesně-duševně-duchovní konstitucí dítěte a později se objevujícími chorobnými jevy. Výchovná hlediska pro jednotlivé vývojové fáze dítěte: v prvním sedmiletí je nejdůležitější člověk, v druhém člověk přecházející do živého umění života; ve třetím sedmiletí vyžaduje dítě to, čemu jsme se sami naučili.

Druhá přednáška, Stuttgart 9. dubna 1924 58

O problému dokazování, vyžadovaného vždy vědou a příslušného základního postoje duchovní vědy. Dítě jako smyslový orgán. Síly dědičnosti ve vztahu k celé bytosti dítěte. O vlivu sil, které člověk přináší s sebou z předzemského života. Náboženské prožívání dítěte a náboženské smýšlení vychovatele. Episoda v souvislosti s Maeterlinckovou «Velkou záhadou». Dítě ve svém vztahu k okolí v době před a po výměně zubů. Dítě jako umělec. O významu obrazně utvářeného vyučování na příkladu toho, jak se dítě učí písmenům. Učební plán jako kopie toho, co je možno číst ve vývoji člověka.

Třetí přednáška, 10. dubna 1924 dopoledne 73

O správném «čtení» v lidské přirozenosti na příkladu vývoje vědomí lidstva. Několik výsledků «vnitřního zření» bytosti dítěte před a po výměně zubů: dětské napodobování jako východisko jeho vnitřní plastické činnosti; vliv organizace hlavy na vývoj dítěte před výměnou zubů; význam dýchání a krevního oběhu pro vývoj mezi výměnou zubů a pohlavní zralostí a z toho vyplývající pedagogické důsledky, mimo jiné na příkladu obézních a štíhlých dětí. – Umění a jejich souvislost s bytostnými články člověka: vžívání se do plastického utváření jako příprava k pochopení étherného člověka; pochopení astrálního těla vnitřním prožíváním intervalů; pochopení organizace já řečí.

Čtvrtá přednáška, 10. dubna 1924 večer 86

O významu «stále nově prožívaného světového názoru» učitele pro výchovu a vyučování. Proč musí předcházet výuka psaní před výukou čtení. Ke zdůvodnění epochového vyučování. Začlenění kosmu do vychovatelova obrazu světa na příkladu vývoje rostlin; působení Slunce a Měsíce na růst rostlin; Goethův názor o metamorfóze; roztahování a stahování jako zrcá-

delný obraz kosmických sil v rostlině; Země jako živá bytost; chápání kosmu jako základ umělecko obrazného utváření obsahu výuky. – O významu zvířecích forem v jejich vztahu k člověku (lev, býk, orel, člověk). Prožívání svobody a s tím spojené úkoly vychovatele.

Pátá přednáška, 11. dubna 1924 100

Obnova entusiasmů z duchovně pojatého poznávání světa. V prvním sedmiletí: podpora «náboženské oddanosti» dítěte kněžskou výchovou. V druhém sedmiletí: znovuprobuzení této oddanosti na vyšším duševním stupni, takže se formuje přirozeně umělecké přijímání světa. Vychovatel jako autorita v souvislosti s morálním vývojem dítěte. Výchova jako sebevýchova, subjektivně a objektivně. Působení výchovy na pozdější životní fáze. Úvod k průpovědi «Hmotě se zasvětit...»

Vychovatelské zasedání waldorfské školy ve Stuttgartu 113

Zpráva Rudolfa Steinera o předchozích přednáškách,
20. dubna 1924.

Poznámky 117

přeložil PhDr. Zdeněk Vítka